Verslag openbare vergadering commissie Onderwijs, Werk en Economie

Datum	22 februari 2022
Locatie	Raadzaal, Stadhuis
Verslag door	Stenografisch Bureau De Jong
Vaststelling verslag	

Aanwezigen

De voorzitter, dhr. D. Gilissen, de wethouder, mw. A. Klein, de leden mw. I. Raaijmakers (PvdA), dhr. B. van Steeg (CDA), mw. T. Meerding (VVD), dhr. M. Saiah (D66), mw. A. Sasbrink (PvdD), dhr. S. Rood (GroenLinks) en mw. W. Kok (commissiegriffier). Ambtelijke ondersteuning: M. Harthoorn, mw. S. Nauwelaerts, mw. H. Haentjens en dhr. O. James.

Afwezigen

Er zijn geen afwezigen gemeld.

Inhoud

1. Opening en mededelingen 1
2. Vaststellen agenda van 22 februari 2022 1
3. Raadsbrief Stand van zaken en start voorhangprocedure nieuwbouw ISUtrecht en Reactie wensen en bedenkingen borgstelling ISUtrecht ……..….....1

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 20.03 uur en heet iedereen van harte welkom. Hij deelt mee dat er vanavond nog met inachtneming van de coronamaatregelen vergaderd zal worden.

2. Vaststellen agenda van 20 januari 2022

De voorzitter concludeert dat de agenda is vastgesteld.

3. Raadsbrief Stand van zaken en start voorhangprocedure nieuwbouw ISUtrecht en Reactie wensen en bedenkingen borgstelling ISUtrecht

De voorzitter merkt op dat op twee bijlagen bij de raadsbrief van 4 februari 2022 en die van vandaag geheimhouding van toepassing is. Hij stelt vast dat commissieleden over de inhoud van deze geheime stukken wensen te spreken. Derhalve zal daarover in beslotenheid worden vergaderd. Hij zal nu de vergadering schorsen, waarna in beslotenheid verder zal

worden vergaderd.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

De voorzitter heropent de vergadering. Hij merkt op dat het college in zijn brief van 4 februari aangeeft dat het in principe heeft besloten om een borgstelling te willen verlenen voor de financiering van de nieuwe International School Utrecht. Het college heeft dit voornemen via een voorhangprocedure aan de raad voorgelegd. Het college heeft vandaag gereageerd op de ingediende wensen en beperkingen van de zijde van de raad. De voorhangprocedure voorziet in bespreking in de commissie. Het college zal na afloop van het debat een besluit nemen, met inachtneming van de wensen en bedenkingen, en zal de raad hierover informeren.
Vorige week heeft hij namens de raad een petitie in ontvangst genomen van ouders van de International School Utrecht, waarin zij aandacht vragen voor zowel de permanente als de tijdelijke huisvesting van de school.

De heer Rood (GroenLinks) memoreert dat de raad vorige week donderdag een petitie van bezorgde ouders van kinderen van de International School Utrecht heeft ontvangen. GroenLinks gunt de kinderen van internationale ouders een school die aansluit op hun ontwikkeling, zodat die niet geschaad wordt als zij naar Utrecht komen of weer uit Utrecht verhuizen. Tegelijkertijd betreft het hier een privéschool. GroenLinks wil ervoor waken dat de gemeente gaat investeren in ongelijke kansen. Het is goed dat de gemeente een bijdrage levert, maar die mag niet groter zijn dan voor andere scholen. GroenLinks is dan ook blij dat voor een juridische en financiële constructie is gekozen die voorkomt dat de scholen van NUOVO en SPO Utrecht last kunnen krijgen van de lening en de borgstelling.
Hij begrijpt heel goed de behoefte van ouders aan een duidelijke roadmap en een tijdlijn voor zowel de tijdelijke als de permanente huisvesting. Dat neemt niet weg dat de raad zorgvuldig zal moeten besluiten over een miljoenenproject met een grote kans op kostenoverschrijdingen. Daarom is zijn fractie blij dat er extern is getoetst. Die toetsing had zijn fractie graag eerder ontvangen, gezien de niet-gebruikelijke constructie waarvoor gekozen is.
Het is belangrijk dat de kosten bij deze aanbesteding binnen de gestelde kaders blijven. Als er kostenoverschrijdingen plaatsvinden, moet er eerst gekeken worden naar versobering van het project. Bij een te grote overschrijding zal de bouw heroverwogen moeten worden. Eventuele overschrijdingen zullen vanaf het begin door beide partijen gedragen moeten worden. Deze wens heeft hij in het besloten deel van de vergadering toegelicht.
Wat GroenLinks betreft, krijgt de wethouder met de geboden informatie steun om binnen de huidige kaders tot aanbesteding over te gaan. GroenLinks hoopt oprecht dat het project een solide oplossing is voor deze groep internationale kinderen.

Mevrouw Sasbrink (PvdD) merkt op dat deze casus opnieuw laat zien dat het de hoogste tijd is om grenzen te stellen aan de groei van de stad. Dit keer zijn het de kinderen van internationals die de dupe zijn van de aanhoudende inzet van het college op meer groei, meer bedrijven en meer bewoners, terwijl de voorzieningen niet meegroeien. De grote stoelendans in onderwijshuisvesting, waarin allerlei scholen moeten strijden voor voldoende ruimte om hun onderwijs te kunnen aanbieden, resulteerde nu weer in een noodkreet in de vorm van een petitie van de ouders van de International School. Ze vraagt de wethouder of het college dit signaal deelt en of het college het eens is met de Partij voor de Dieren dat dit misschien het moment is om een pauze in te lassen voor de lobby voor het naar Utrecht halen van nog meer internationale bedrijven, zolang de huisvesting van de scholen niet op orde is.
De Partij voor de Dieren is blij dat er voor de tijdelijke huisvesting een oplossing is gevonden in Papendorp en dat er met de ISU tot een mooie gezamenlijke oplossing is gekomen voor de financiering, waarbij er ook ruimte is voor het campusconcept van de ISU.
Er wordt gesproken over een sober ontwerp en een eenvoudige afwerking van het tijdelijke

gebouw, om dat betaalbaar te houden. Op welke punten zijn er concessies gedaan? Gaan die niet ten koste van bijvoorbeeld duurzame bouw? Zeker als het gebouw na vertrek van de International School andere scholen gaat huisvesten, mogen die concessies niet leiden tot een minder duurzaam of minder fijn gebouw.
De Partij voor de Dieren krijg er een beetje buikpijn van als er wordt gebouwd in het groen, in dit geval voor de permanente huisvesting van de ISU aan de Cambrigdelaan. Tegelijkertijd is men hier al sinds 2017 mee bezig en ziet haar fractie ook alle haken en ogen, dus ze kan er wel mee instemmen. Maar ook deze nieuwbouw zal te maken krijgen met stijgende bouwkosten, dus graag krijgt haar fractie de toezegging dat er ondanks die stijgende kosten geen concessies worden gedaan op het vlak van klimaatneutraal en natuurinclusief bouwen.
Haar fractie vindt het lastig dat de International School ook ingezet wordt om nog meer groei te realiseren en nog meer bedrijven en inwoners naar Utrecht te halen. Maar voor alle internationale kinderen die er al zijn, is het belangrijk om deze voorziening te hebben.
Daarom zal de Partij voor de Dieren de huisvestingsplannen steunen. Ze heeft vertrouwen in de gepresenteerde garantstelling.

De heer Saiah (D66) merkt op dat zijn fractie een grote urgentie ziet voor de International School, zeker als het gaat om de definitieve locatie. Het is een goede ontwikkeling dat nu de volgende stap gezet kan worden. Die is echt noodzakelijk, ook voor de talentontwikkeling van de betrokken kinderen. Gelet op de kansengelijkheid hebben juist deze kinderen dat ook nodig.
Hij dankt de ouders voor het overhandigen van de petitie. Hun zorgen zijn gehoord. Hij hoopt dat het college de petitie heeft gelezen. Hij zou het enorm waarderen als daar een reflectie van het college op kan komen.
Naar zijn mening is de positie van D66 in dezen duidelijk. De Internationale School versterkt ook de internationale positie van de stad Utrecht, zeker op de nieuwe locatie. Dit project is ook een kans om de potentie van het Utrecht Science Park te versterken. De stad trekt daarmee internationale bedrijven en kenniscentra aan en het profiel van Utrecht als stad van kennis en cultuur wordt daardoor versterkt.
Hij vraagt aandacht voor twee punten: enerzijds de urgentie en anderzijds de zorgen van de stichtingsbesturen, de schoolleiders en de ouders. Er moet alles aan gedaan worden om die zorgen weg te halen en het gevoel van urgentie weer terug op tafel te krijgen, voor de stad en voor iedereen die hierbij betrokken is.

Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat onderwijshuisvesting een van de eerste onderwerpen was waar zij zich als beginnend raadslid druk over maakte. Zij maakte zich vooral druk over het feit dat het vaak lang duurt voordat er geschikte nieuwe locaties worden gevonden voor Utrechtse scholen. Met de komst van de nieuwe verordening leek het even stil op dat terrein en leek het goed te gaan, maar vandaag kan zij zich toch weer druk maken over een project dat al veel te lang duurt.
Eind 2014 is het Utrechtse college de zoektocht gestart naar een definitieve locatie voor de International School. In 2016 werd gestart met het locatieonderzoek en in 2017 kwam het Utrecht Science Park in beeld als serieuze optie. Dat proces sudderde nog even door. In maart 2021 kwam het bericht dat het proces vertraging opliep, maar dat het streven was om in het voorjaar van 2021 tot overeenstemming te komen over de financiering en de borgstelling. Die overeenstemming is er nu pas, dus in feite een jaar te laat. Graag hoort zij hiervoor een verklaring van de wethouder.
Gezien de toenemende groei van de International School ziet de VVD-fractie kansen om behalve in Utrecht misschien ook buiten Utrecht een dependance van deze school te realiseren. Ziet de wethouder hier mogelijkheden toe en kan zij dit met andere wethouders in de provincie bespreken?

De heer Saiah (D66) vraagt of mevrouw Meerding specifiek doelt op een dependance van de International School Utrecht. Of doelt zij ook op andere onderwijsinstellingen?

Mevrouw Meerding (VVD) antwoordt dat zij in dit geval specifiek denkt aan een dependance voor de International School Utrecht. Men ziet dat de groei van deze school alleen maar toeneemt. Zeker nu de school een nieuwe behuizing krijgt, ontstaat er een aanzuigende werking vanuit de provincie naar de stad Utrecht. Dat is mooi, maar het is volgens haar mogelijk om in andere delen van de provincie goede gesprekken te voeren over het leveren van een bijdrage hierin.

De heer Saiah (D66) stelt dat het hem nog niet duidelijk is. Gaat het dan puur om de tijdelijke huisvesting van de groei van de International School? Op een gegeven moment zou je dan dus bijvoorbeeld de bovenbouw, de groepen 7 en 8, ergens in Houten gaan plaatsen in plaats van in Utrecht.

Mevrouw Meerding (VVD) antwoordt dat zij dat niet bedoelt. Het gaat haar om duurzame dependances. Men ziet dat de aanwas nu al enorm is. Zij kan zich dus voorstellen dat er ook in de provincie meer behoefte is aan deze vorm van onderwijs. Misschien zijn er andere steden of dorpen in de provincie waar een dependance van de International School uitkomst zou kunnen bieden.

Mevrouw Sasbrink (PvdD) vraagt of mevrouw Meerding in beeld heeft waar de kinderen van de International School vandaan komen. Hun ouders werken vaak bij bedrijven in Utrecht. Zij heeft dus het idee - maar misschien is dat niet terecht - dat die ouders in de buurt van Utrecht wonen. Een dependance in Woerden of Veenendaal zal dan zorgen voor veel te veel vervoersbewegingen.

Mevrouw Meerding (VVD) stelt dat haar beeld is dat er ook kinderen vanuit de provincie naar de International School Utrecht komen. Als dat zo is - maar dat kan de wethouder misschien beter vertellen - lijkt het haar handig om in gesprek te gaan met de omliggende gemeenten over een kleine dependance van de International School, zodat de leerlingen beter verspreid kunnen worden. Maar als ze allemaal in Utrecht wonen, zullen ze hier een plek moeten krijgen.

Mevrouw Sasbrink (PvdD) merkt op dat een betere vraag aan de wethouder zou zijn om eerst uit te zoeken wat de woonplaats is van de kinderen van de International School.

Mevrouw Meerding (VVD) antwoordt dat het eraan ligt of de wethouder die informatie al heeft. Zij ging ervan uit dat dit het geval is. Zij heeft zelf het signaal gekregen dat de kinderen ook uit andere plaatsen komen, maar misschien is dat signaal onjuist. Dan hoort zij dat graag van de wethouder.

De heer Rood (GroenLinks) merkt op dat de International School ook bezocht kan worden door kinderen van Nederlandse ouders met een goed gevulde beurs, die hun kind een extra kans willen geven. De wethouder heeft dat ongemakkelijke gevoel bij zijn fractie weggenomen, want zij heeft duidelijk gemaakt dat er wordt gebouwd voor een doelgroep die voornamelijk bestaat uit internationals. Het is goed dat er gezorgd wordt voor een goed doorlopende leerlijn voor de kinderen van deze internationals op het moment dat zij van of naar Utrecht verhuizen.
Begrijpt hij goed uit de bijdrage van mevrouw Meerding dat de VVD wil investeren in ongelijke kansen, door ervoor te zorgen dat ook Nederlandse kinderen met rijke ouders dit soort onderwijs kunnen volgen?

Mevrouw Meerding (VVD) antwoordt dat zij door de lengte van de interruptie van de heer Rood de draad een beetje is kwijtgeraakt. Haar vraag is echt bedoeld om de doelgroep een goede school te bieden. Zij heeft het signaal gekregen dat de kinderen van de International School Utrecht deels ook uit de provincie komen. Als dat niet zo is, dan is haar vraag snel beantwoord, want dan heeft het geen zin om met wethouders van andere gemeenten te

gaan praten. Maar als dat wel zo is, dan vraagt zij de wethouder om te kijken wat er nog mogelijk is in de rest van de provincie.
Ten slotte maakt zij nog een opmerking over de borgstelling. Het is een complexe constructie, die op zich wel te volgen is. Aangegeven wordt dat de risico's beheersbaar zijn. Vanuit dat oogpunt geeft de VVD steun aan het voorstel om nu door te gaan met de aanbesteding.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat haar fractie zich goeddeels kan aansluiten bij de punten die door GroenLinks zijn ingebracht. Zij is ook benieuwd naar de reactie op de vraag van D66 of er in gesprek is gegaan met de ouders die de petitie hebben ingediend.
Haar fractie steunt de lijn van het college om niet meer te financieren dan in het regulier onderwijs gebruikelijk is, maar wel een borgstelling af te geven. Daar zitten wel risico's aan, waar haar fractie enkele vragen over heeft.
De risico's worden nu onder meer ondervangen met pandrecht. Dat zou echter maar een klein deel zijn van de borgstelling waar aanspraak op gemaakt kan worden. Hoe beoordeelt de wethouder dat? Kan de wethouder de raad periodiek informeren hoe het gaat, ook in relatie tot de borgstelling die is afgegeven, zodat de raad de vinger aan de pols kan houden?
Zij maakt een algemene opmerking over de onderwijshuisvesting. Te vaak loopt het college achter de feiten aan, wordt het overvallen, schat het zaken verkeerd in of komt het afspraken niet na. Dat moet echt beter. Goede onderwijshuisvesting is een belangrijke voorwaarde voor goed onderwijs. Met de pleisters die nu steeds geplakt worden, blijft de raad hier elk jaar over debatteren - het is al door de VVD gememoreerd - en dient zich volgend jaar weer een andere school met huisvestingsproblemen aan.
Als er jarenlang wordt ingezet op het aantrekken van expats, dan mag het geen verrassing zijn, zoals ook de Partij voor de Dieren al zei, dat het leerlingenaantal van de International School Utrecht groeit. Dat is de consequentie. Daar had de raad eerder over moeten nadenken en ook eerder naar moeten handelen.

De heer Van Steeg (CDA) stelt vast dat de belangrijkste vragen al gesteld zijn. Het is belangrijk dat de nieuwe huisvesting van de International School er komt, want daar is duidelijk behoefte aan. Ook zijn fractie verbaast het dat het vrij lang heeft geduurd voordat de financiering rondkwam. Maar zijn fractie steunt de gekozen financieringsconstructie van harte.
Hij sluit zich aan bij de vraag van GroenLinks over de wijze waarop een eventuele overschrijding wordt bekostigd.
Daarnaast wil de CDA-fractie dat er voor de ouders duidelijkheid komt over de toekomst van de International School. Als er sprake zal zijn van een overschrijding, moet er duidelijkheid worden geboden over de manier waarop de school dan gehuisvest zal worden. Hij vraagt de wethouder om daar zo veel mogelijk haar best voor te doen. Overigens constateert hij dat de wethouder met haar brief en de uitleg die zij geeft veel doet om die duidelijkheid te geven. Respect daarvoor.
Het blijft een onzekere periode, dus het blijft onduidelijk hoe de bouwkosten er in de toekomst uit zullen zien. Wat dat betreft is er extra communicatie nodig richting de ouders. Hij vraagt de wethouder hoe zij daarmee omgaat.

Mevrouw Klein (wethouder) dankt voor de reacties en de gestelde vragen. Zij neemt de raad mee terug naar 2011 - veel van de commissieleden waren toen nog niet in deze gemeenteraad actief - toen is besloten om de International School Utrecht op te richten. De bedoeling daarvan was om ook voor de internationale leerlingen onderwijs te bieden dat aansluit op hun eerdere en latere curriculum. Zoals gebruikelijk start men dan op een tijdelijke locatie, zodat men als school de tijd kan krijgen om te groeien - op dag één zal men immers niet alle leerlingen al in huis hebben.
De raad heeft vanaf 2011 heel duidelijk als opdracht meegegeven om de school als een reguliere school te bekostigen. Dat is ook wat het college doet. Voor de aanvullende eisen, die ook te maken hebben met de internationale accreditatie, staat de Stichting Internationale

School Utrecht aan de lat. Daar hoort dan de gemeentelijke borgstelling bij.
Het college heeft goede notie genomen van de zaken die door GroenLinks naar voren zijn gebracht. Ze benadrukt wel dat het hier gaat om een openbare school met een bekostiging vanuit de overheid. Dat is iets anders dan een private school.
De PvdD-fractie stelde de wat meer overkoepelende vraag of het geen tijd is om de pauzeknop in te drukken. Het college doet dat niet. Het is vooral belangrijk om zaken in goede banen te leiden. Daar hoort bij dat Utrecht voldoet aan de eisen die men van de gemeente mag verwachten, dus klimaatneutraal en natuurintensief. Ter geruststelling kan zij zeggen dat er geen concessies zijn gedaan op het vlak van duurzame bouw. Het gebouw is bijna energieneutraal. Er komen ook zonnepanelen op het dak. De besparing die bereikt is, heeft betrekking op de gevel. Het college blijft zich inzetten om te voldoen aan alle wet- en regelgeving, maar ook om te voldoen aan het eigen beleid.
Er is contact met de ouders die de petitie hebben aangeboden. Zij begrijpt de zorgen, want het duurt nu best al een hele tijd. Dat heeft natuurlijk alles te maken met de opdracht om de International School te bekostigen als een reguliere school. Dat heeft de zaak er niet sneller en eenvoudiger op gemaakt. Maar het is wel heel belangrijk, juist ook voor de ouders, dat met deze stap - het verlenen van de borgstelling en het openen van de aanbesteding voor de permanente behuizing - de realisatie van de school weer dichterbij komt.
Bekeken wordt hoe de gemeente en de schoolbesturen gezamenlijk kunnen communiceren met de ouders. Op dit punt ziet zij mogelijkheden. Zij zal daar zelf ook bij betrokken blijven.
De nu gekozen constructie is nog niet eerder in Nederland gebruikt. Zij is er trots op dat dit gelukt is, maar het was niet eenvoudig.
Op de Cambridgelaan is plek voor 1.200 leerlingen. Veel kinderen krijgen daar ook in hun moedertaal les. Dan helpt het als het aantal leerlingen niet te klein is, zodat er groepjes kunnen worden gevormd van kinderen uit hetzelfde thuisland. In dat licht is de kans erg klein dat er een dependance kan worden gerealiseerd.
De PvdA heeft gevraagd of het pandrecht wel voldoende is. Het is vooral de combinatie van dingen. De combinatie van de regresvordering, het pandrecht, maar ook de bestemmingsreserve die de International School aanhoudt en de risicovoorzieningen die de gemeente zelf heeft, maakt dat het risico beheersbaar is. Zij zal de gemeenteraad goed op de hoogte blijven houden.
Zij dankt de fracties voor de uitgesproken steun.

Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat de wethouder een algemene beschouwing heeft gegeven over de opgelopen vertraging, maar niet ingegaan is op haar specifieke vraag over de brief uit maart 2021, waarin werd gezegd dat men hoopte in dat voorjaar duidelijkheid te hebben over de financiering en de borgstelling. Dat is pas een jaar later gelukt. Kan de wethouder dat jaar vertraging verklaren?

Mevrouw Klein (wethouder) antwoordt dat "een jaar vertraging" de indruk wekt dat alles een beetje stillag, maar er is in dat jaar van beide kanten keihard gewerkt om een oplossing te vinden. Omdat het gaat om een oplossing die niet regulier is, moest alles goed en helder worden afgesproken. Dat heeft tijd gekost.

De voorzitter stelt vast dat de behandeling van het agendapunt hiermee is afgerond. Daarmee is ook de procedure van wensen en bedenkingen afgesloten. Het college zal nu een besluit nemen. Hij heeft van de wethouder begrepen dat zij voornemens is de raad te informeren over het besluit dat het college zal nemen.

Mevrouw Klein (wethouder) beaamt dit.

De voorzitter merkt op dat dit de laatste vergadering van de commissie Onderwijs, Werk en Economie in deze raadsperiode is. Deze commissie is vier maanden geleden ingesteld. In de nieuwe werkwijze wordt er veel meer bij de commissieleden zelf teruggelegd. Hij complimenteert de commissieleden met de wijze waarop zij dat ingevuld hebben. Hij denkt

ook dat meer eigenaarschap bij de commissieleden ervoor zorgt dat er beter, effectiever en misschien ook korter wordt vergaderd. Het waren vier fantastische maanden.
Ten slotte wil hij zijn dank uitspreken aan de commissiegriffier, Willemien Kok, die uitstekend werk heeft verricht, niet alleen voor de commissievergaderingen, maar ook bij de voorbereidingen in het kader van de nieuwe werkwijze. Hij wenst iedereen veel succes in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen in maart.
(Applaus.)

De heer Van Steeg (CDA) dankt de heer Gilissen voor zijn werk als voorzitter van deze commissie en voor zijn inzet voor de nieuwe werkwijze van de commissies. Hij denkt inderdaad dat dit een verbetering is.
(Applaus.)

De voorzitter dankt de heer Van Steeg voor zijn woorden. Daarop sluit hij, om 20.38 uur, de vergadering.